

Time:- 03Hours

Marks:- 100

- N.B. 1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.
-

Q.1 (A) Select the most appropriate answer from the option given below. (Any Ten) 10

1. Marketing Research uses _____ methods. (Simple, Scientific, Straight, academic)
2. Consumer behaviour is _____. (Clear, Sensible, Unpredictable, Practical)
3. Training of Marketing Research personnel helps to _____. (Saves time, improve efficiency, increase accuracy, all of these)
4. Exploratory research is very often the _____ step in research process. (Last, First, Third, Fourth)
5. _____ is the main source of hypothesis. (Profit, Loss, Sales, Theory)
6. Marketing Information System works on the principle of _____. (Continuous data collection, adhoc data collection, data bank, none of these)
7. _____ is suitable for lengthy questionnaire. (Mail survey, Telephone interview, Personal interview, All of these)
8. Garbage Analysis is one of the methods of _____. (Observation, experimentation, Survey, All of these)
9. Observation method is _____ activity. (Physical and mental, Selective and purposeful, Scientific and systematic, All of these)
10. Qualitative research is _____ research. (Casual, Descriptive, Exploratory, None of these)
11. Analysis of data is done _____ tabulation of data. (Before, During, After, None of these)
12. Interpretation is an _____ part of data analysis. (Independent, Objective, Integral, Subjective)

Q1.(B) State whether the following statements are true or false. (Any Ten) 10

1. Marketing Information System is a component of Marketing Research.
2. Marketing Research is a substitute for decision making process.
3. Marketing Research helps to evaluate the Company's performance.
4. Hypothesis acts as a link between assumption and observation.
5. A good research design minimises bias and maximises reliability.
6. Casual Research is highly structured and flexible in approach.
7. Personal interview does not require trained manpower.
8. Mail survey suffers from low response rate.
9. Retail store audit panel helps to minimise the cost of inventory.
10. Analysis of data is done before tabulation of data.
11. Interpretation of data is an internal part of data analysis.
12. SPSS means 'Statistical Packages for simple studies'.

TURN OVER

Q2 Answer the following questions. (Any two) 15

- a) Define Marketing Research. Explain the significance of Marketing Research in marketing decision making.
- b) What are the qualities of a good Marketing Research professional?
- c) Explain the essentials of a good marketing information system.

Q3. Answer the following questions. (Any two) 15

- a) Explain the types of Research Design.
- b) Explain the essentials of a good Questionnaire.
- c) Discuss the various techniques of Sampling.

Q4. Answer the following questions. (Any two) 15

- a) Explain the merits and demerits of Primary data.
- b) What are the sources of Secondary data?
- c) Explain the importance of use of technology in data collection.

Q5. Answer the following questions. (Any two) 15

- a) Define editing. Explain the types of Editing.
- b) Explain the Procedure of analysis of data.
- c) State and explain the various visual aids in a research report.

Q. 6 .Write short notes on any four 20

- a) Importance of Marketing Decision Support system
- b) Types of hypothesis
- c) Methods of Classification
- d) Types of research report
- e) Panel method
- f) Features of Qualitative Research

TURN OVER

- सूचना: 1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे
2. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात
३. इंग्रजी प्रश्नपत्रीका मुळ आधार मानावी.

वेळ- ०३ तास

गुण-100

प्र.क्र.01[अ] योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. -(कोणत्याही दहा) 10

1. विपणन संशोधन ..... पद्धतींचा अवलंब करते (साध्या, शास्त्रीय, सरळ, शैक्षणिक)
2. ग्राहक वर्तन प्रणाली ..... असते (स्पष्ट, संवेदनशील, अनाकलनीय, व्यावहारीक)
3. प्रशिक्षणामुळे; विपणन संशोधन मनुष्यबळास ..... मदत होते
(वेळेची बचत, कामगिरीत सुधारणा, अचूकतेत वाढ, या पैकी सर्व)
4. शोधात्मक संशोधन (Exploratory) ही; संशोधन प्रक्रियेतील ..... पायरी आहे
(पहिली, दुसरी, तिसरी, शेवटची)
5. .... हा गृहीतका चा मुख्य स्रोत आहे. (नफा, तोटा, विक्री, सिद्धांत)
6. विपणन माहिती प्रणाली ..... या तत्वावर कार्यरत असते (सातत्य पूर्ण माहिती संकलन , तात्कालिक माहित संकलन, माहिती चा खजिना, या पैकी एकही नाही)
7. विस्तृत प्रश्नावली करीता ..... पद्धत उपयुक्त आहे.
(टपाल सर्वेक्षण, फोनद्वारे मुलाखत, वयैक्तिक मुलाखत, या पैकी सर्व)
8. कचरा पृथक्करण ही; ..... ची एक पद्धत आहे. (निरीक्षण, प्रयोग, सर्वेक्षण, या पैकी सर्व)
9. निरीक्षण हे; ..... कार्य आहे (शारीक व बौद्धिक, निवडक व हेतुतः, शास्त्रीय व पद्धतशीर, , या पैकी सर्व)
10. गुणात्मक संशोधन ..... प्रकारचे संशोधन आहे (कारणात्मक, विवरणात्मक, शोधात्मक, या पैकी एक हि नाही)
11. माहिती पृथक्करण हे; सारणीकरण ..... केले जाते (अगोदर, दरम्यान, नंतर, या पैकी एकही नाही)
12. अन्वयन (Interpretation) हा माहिती पृथक्करणचा ..... भाग आहे (स्वतंत्र, वस्तुनिष्ठ, अंतर्गत, विषयनिष्ठ)

TURN OVER

प्र.क्र.01[ब] खालील विधाने चूक कि बरोबर ते सांगा - (कोणत्याही दहा) 10

1. विपणन माहिती प्रणाली; विपणन संशोधना चा एक घटक आहे
2. विपणन संशोधन हा निर्णय प्रक्रियेला एक पर्याय आहे
3. विपणन संशोधन; कंपनीच्या कामगिरी मूल्यमापनात सहाय्य करते.
4. गृहीतक; अनुमान आणि निरीक्षण यांच्यात दुवा साधण्याचे कार्य करते.
5. उत्तम संशोधन कृती आराखडा (design); पक्षपात कमी करून विश्वसनियता वाढविण्यास मदत करतो.
6. कारणात्मक संशोधन (Causal) चा दृष्टीकोन; पूर्णता संरचित व लवचीक स्वरूपाचा असतो.
7. वैयक्तिक मुलाखती करीता; प्रशिक्षित मनुष्यबळा ची गरज नसते.
8. टपाल सर्वेक्षणास मिळणारा प्रतिसाद अत्यल्प असतो.
9. किरकोळ दुकान तपासणी गटसमुह (Retail Store Audit Panel) मुळे मालसाठा खर्च कमी होण्यास मदत होते.
10. माहिती संकलन/संस्करण करण्या आधी माहितीचे संकेतांकीकरण केले जाते
11. माहिती अन्वयन हा माहिती पृथःकरणाच अंतर्गत भाग आहे.
12. SPSS म्हणजे; 'साध्या अभ्यासाची संख्या शास्त्रीय साधने' होय

प्र.क्र.02 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) (15)

- a) विपणन संशोधनाची व्याख्या सांगून; विपणन निर्णय प्रक्रियेच्या दृष्टीने विपणन संशोधनाचे महत्त्व सांगा.
- b) चांगल्या विपणन संशोधन व्यावसायिका च्या अंगी आवश्यक असलेल्या पात्रता कोणत्या?
- c) चांगल्या विपणन माहिती प्रणालीची आवश्यक गुणवैशिष्ट्ये सांगा

प्र.क्र.03 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) (15)

- a) संशोधन कृती आराखड्या चे विविध प्रकार विशद करा.
- b) चांगल्या प्रश्नावलीची आवश्यक गुणवैशिष्ट्ये सांगा
- c) नमुना निवडीच्या विविध तंत्रांची चर्चा करा

TURN OVER

प्र.क्र.04 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(15)

- प्राथमिक माहिती चे फायदे व तोटे सांगा
- दुय्यम माहिती चे विविध स्रोत कोणते?
- माहिती संकलित करण्याच्या दृष्टीने तंत्रज्ञानाचा उपयोग कसा महत्वाचा आहे ते सांगा.

प्र.क्र.05 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

(15)

- तथ्य संकलन/संस्करण(Editing) म्हणजे काय? संस्करणाचे विविध प्रकार विशद करा.
- माहिती पृथःकरणाची कार्यपद्धती विशद करा.
- संशोधन अहवालातील दृक श्राव्य माध्यमे कोणकोणती ? विशद करा.

प्र.क्र.06 थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार)

(20)

- विपणन निर्णय सहाय्यक प्रणालीचे महत्व
- गृहीतकांचे प्रकार (Hypothesis)
- वर्गीकरणाच्या पद्धती
- संशोधन अहवालाचे प्रकार
- गट (Panel) पद्धत
- गुणात्मक संशोधनाची वैशिष्ट्ये

-----//-----